

Regulier Overleg Warenwet

Evaluatie van het functioneren van het Regulier Overleg Warenwet over de jaren
2016-2019

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Werkwijze	4
3. Resultaten van de enquête	5
3.1 Algemeen	5
3.2 ROW-vergaderingen	5
3.3 Online overleggen	7
3.4 ROW-secretariaat	7
3.5 ROW-EU	8
3.6 Website	8
4. Samenvatting van de gezamenlijke vergadering van 23 februari 2021	9
5. Conclusies en aanbevelingen	11
5.1 Algemeen	11
5.2 ROW-vergaderingen	11
5.3 Online overleggen	12
5.4 ROW-secretariaat	12
5.5 ROW-EU	12
5.6 website	12
Bijlagen	13
Bijlage I. Figuren enquête	14
Bijlage II. Protocol voor het Regulier Overleg Warenwet	23
Bijlage III Overzicht voorzitters ROW 1997-2021	27

1. Inleiding

Het Regulier Overleg Warenwet (ROW) is in 1997 in het leven geroepen als overlegorgaan van het ministerie van VWS met het maatschappelijk veld dat betrokken is bij de uitvoering van de Warenwet. Tevens functioneert het ROW sinds het van kracht worden van verordening (EG) 178/2002 als raadpleging van het publiek zoals bedoeld in artikel 9 van die verordening.

Artikel 9 - Raadpleging van het publiek

Het publiek wordt bij de opstelling, beoordeling en herziening van de levensmiddelenwetgeving rechtstreeks of via representatieve organen op een openbare en transparante wijze geraadpleegd, behalve wanneer zulks om redenen van urgentie onmogelijk is.

In het Protocol voor het Regulier Overleg Warenwet (bijlage II) is vastgelegd dat elke vier jaar een evaluatie plaatsvindt. Dit betreft de zesde evaluatie over de periode van 2016-2019.

Uit de laatste evaluatie bleek dat 77,3% van de deelnemers vond dat het ROW een meerwaarde heeft en kreeg het ROW een algemeen rapportcijfer van 7,1. Respondenten vonden het een belangrijk overleg en waren grotendeels positief over de mogelijkheid hun mening te geven en de sfeer tijdens de vergadering. Ook over de service van der ROW-EU dienstpostbus, toen net nieuw, was men over het algemeen tevreden. De belangrijkste verbeterpunten uit de evaluatie waren:

- Meer aanwezigheid/inbreng consumentenorganisaties en andere ministeries gewenst
- Een aantal deelnemers zou graag vaker bij elkaar komen (hogere vergaderfrequentie)

Deze punten zijn meegenomen in de huidige evaluatie.

2. Werkwijze

De Evaluatie bestaat uit een enquête onder de leden van het ROW (hoofdstuk 3) en daarnaast een gezamenlijke vergadering van het ROW/AO en de ROW-voorzitters waarin de resultaten van de enquête besproken worden en eigen ervaringen gedeeld (hoofdstuk 4). De conclusies en aanbevelingen uit beide delen staan beschreven in hoofdstuk 5.

Voor de enquête is gebruik gemaakt van Google Forms. De uitnodiging voor deelname is verstuurd aan de deelnemers van de verschillende ROW-overleggen en aan de leden van de ROW-EU verzendlijsten. De enquête is verstuurd aan 381 unieke actieve mailadressen. De vragenlijst is 102 keer ingevuld. Dit geeft een response van 26,8%.

De vragen zijn deels overgenomen uit de enquête van de vorige ROW-evaluatie. Daarnaast zijn extra vragen toegevoegd op basis van de conclusies en aanbevelingen die toen gedaan zijn. Tot slot zijn enkele vragen toegevoegd die geen betrekking hebben op de jaren 2016-2019, maar op de nieuwe digitale vergaderwijze. Deze is noodgedwongen ingevoerd omdat de Covid-19 maatregelen die vorig jaar van kracht werden het samenkomen verhinderen. Hier wilden we niet mee wachten tot een volgende evaluatieronde om eventuele verbeterpunten gelijk te kunnen implementeren.

Als de gegevens uit de enquête verwerkt zijn wordt de gezamenlijke vergadering van het ROW/AO en de ROW-voorzitters georganiseerd. Hier kan dieper worden ingegaan op de punten die aan het licht komen in de enquête. Deelnemers kunnen ook zelf punten en ervaringen inbrengen.

De input uit de vragenlijst en vergadering wordt gevat in conclusies en aanbevelingen. Het Evaluatierapport zal worden aangeboden aan de directeur van de directie Voeding, Gezondheidsbescherming en Preventie (VGP) van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Vervolgens wordt het gedeeld met de leden van het ROW en gepubliceerd op de website van het ROW.

3. Resultaten van de enquête

Genoemde figuren zijn te vinden in bijlage I.

3.1 Algemeen

97% van de respondenten vindt dat het ROW meerwaarde heeft (fig. 24). Het ROW scoort een gemiddeld rapportcijfer van 7,4 (fig. 25).

Het grootste deel van de respondenten blijkt niet bekend met het ROW-Protocol (bijlage II). Van degenen die het kennen is 88% van mening dat het nog volstaat (fig. 23). Een respondent geeft aan te vinden dat artikel 4,5,6 en 7 niet goed nageleefd worden door het ministerie, en zegt hierbij ook dat dit wellicht niet haalbaar is. In dat geval zou een actualisatie nodig zijn. Genoemde artikelen betreffen de frequentie van de overleggen, de samenstelling van de overleggen, de verdeling in een algemeen overleg en verschillende deskundigenoverleggen, en de (wijze van) benoeming van voorzitters en contactpersonen.

Tot slot konden respondenten nog een algemeen verbeterpunt of opmerking geven:

- ROW/DCL zo snel mogelijk reactiveren
- In de mails die ik ontvang staat altijd iemand genoemd die je om meer informatie kunt vragen. Niet allen die ik info vraag reageren op verzoeken.
- Website row-minvws.nl is nieuw voor me. ☺
- Wij nemen in elk geval mee dat informatie via de website beschikbaar is en zullen deze delen met onze leden. Wij hopen in elk geval om in de toekomst opnieuw overleg te hebben.
- Ga zo door.
- Laatste vergadering was in 2016, dat is wel lang geleden.
- Op het laatste overleg is toegezegd dat de ambtenaren specifieke vragen nog zouden beantwoorden. Dat is tot op heden niet gebeurd maar ligt wellicht aan het reces.
- De beleidsmedewerkers dienen voor ogen te houden dat afkortingen in verslagen niet altijd voor iedereen duidelijk zijn. Niet iedereen beheerst het vakjargon even goed. Bij deze een algemeen verzoek om een afkorting de eerste keer toe te lichten.

We hebben de respondenten ook gevraagd welk type organisatie zij vertegenwoordigen. De verdeling lijkt in verhouding met de samenstelling van de vergaderingen. Veel bedrijfsleven (45%) en (rijks)overheid (31%). 11% van de respondenten vertegenwoordigde een consumentenorganisatie, en 13% vulde 'overig' in (fig. 26).

3.2 ROW-vergaderingen

53 respondenten hebben tussen 2016 en 2019 een of meerder ROW-vergaderingen bijgewoond (fig. 1). Deelnemers zijn over het algemeen tevreden over de sfeer tijdens de vergaderingen (fig.2) en geven aan dat er genoeg ruimte is om een mening uit te spreken tijdens de overleggen (fig.3). Wel wordt een paar keer aangegeven dat door de grootte van de vergaderingen (aantal deelnemers) soms niet erg diep op de materie ingegaan kan worden. Het blijft dan bij een uitwisseling van standpunten. Over de terugkoppeling van de inbreng is de meerderheid van de respondenten ook tevreden (fig. 4 en 5), maar er is iets meer verdeeldheid. In de commentaren geven respondenten aan de uitgebreide verslagen en de mogelijkheid om te kunnen reageren op het conceptverslag te waarderen. Echter specifieke vragen worden niet altijd beantwoord. Respondenten geven aan dat soms in het verslag wel vermeld wordt dat een vraag gesteld is, of dat ze tijdens de vergadering het antwoord 'we nemen het mee' krijgen maar er later niets meer over horen. Ook wordt een aantal keer aangegeven dat snellere terugkoppeling gewaardeerd zou worden.

Vrijwel alle respondenten zijn tevreden met de besproken onderwerpen (fig. 6). In de toelichting worden deze relevant, actueel en functioneel en voldoende genoemd. De meeste deelnemers missen geen onderwerpen. Daarnaast geven zij dat deelnemers altijd in de rondvraag iets ter tafel kunnen brengen of zelf een overleg aan kunnen vragen. Suggesties die wel gedaan worden zijn:

- Vernieuwingen op internationaal niveau of mogelijke aanpassingen op wet- en regelgeving en voorbeelden van good practice.
- Meer aandacht voor NEN, CEN en ISO normen relevant voor de onderwerpen waar het ROW aan werkt en die mogelijk een bijdrage kunnen leveren aan het zoeken naar oplossingen voor de vraagstukken.
- Alle ontwikkelingen rond voedselcontactmaterialen zouden vooraf besproken moeten worden, zodat de industrie hierop in kan spelen.
- De agendering is er wel, maar vaak is er te weinig tijd
- Samenwerking tussen NVWA, VWS en werkveld. Het effect van genomen besluiten, acceptaties van codes op de voedselveiligheid voor de consument.

De inbreng van VWS wordt over het algemeen goed gewaardeerd (fig. 7). Kwalificaties die daarbij genoemd worden zijn: inhoudelijk en beleidsmatig kennis van zaken, betrokken, inhoudelijk goed voorbereid, (zeer) deskundig en uitgebreid, tot he point. Verbeterpunten die meegegeven worden zijn:

- Soms wordt er afstand gevoeld tussen de overheid en de praktijk, er zou gewerkt kunnen worden aan meer verbinding.
- De afstand tussen de vertegenwoordigers van VWS en de praktijk maakt het soms lastig om bepaalde discussies op een juiste inhoudelijke manier te voeren.
- Onderwerpen worden vaak laat ingebracht, op een moment dat wijzigingen bijna niet meer mogelijk zijn.
- VWS mag steviger in de vergadering zitten, vasthoudender bij ingenomen standpunten.
- VWS komt over als een verzuilde instantie/persoon, weinig betrokken bij onderwerpen in deze ROW.

Over de agenda en stukken is de vergadering tevreden (fig. 8 en 9). Verbeterpunten zijn om de stukken altijd op tijd te versturen en om bij elk agendapunt aan te geven wat het doel is (ter informatie, ter bespreking, etc.), zodat behandeling van een onderwerp niet voelt als mosterd na de maaltijd.

Ook over de verslaglegging zijn de respondenten tevreden (fig. 10). Goed, duidelijk, uitgebreid, correct en compleet zijn veelgenoemde kwalificaties. Wel wordt opgemerkt dat het toch lastig blijft om alleen uit het verslag de context mee te krijgen.

77% van de respondenten vindt de balans tussen overheid, bedrijfsleven en consumentenorganisaties in orde zo (fig. 11). Hierbij wordt wel veel (zes keer) opgemerkt dat consumentenorganisaties (en NGO's) niet altijd aanwezig zijn, en ook getalsmatig (veel) minder vertegenwoordigd zijn dan bedrijfsleven en overheid. Hierdoor lijkt de nadruk in de overleggen op het bedrijfsleven te liggen. Andere opmerkingen zijn:

- Er kunnen individuele bedrijven en adviesbureaus aanwezig zijn. Vertegenwoordiging door branches vind ik wel in orde, maar individuele bedrijven niet.
- De balans is in orde, en iedereen heeft ruimte zijn of haar mening of standpunt te geven. Ik twijfel alleen of alle partijen evenveel ruimte voelen deze te kunnen uiten omdat er wel enige afstandelijkheid lijkt te zijn over en weer. Een gevoel van 'wij' en 'zij'. Hier zou aan gewerkt kunnen worden.

Op de vraag of er relevante partijen ontbreken bij de ROW-overleggen komen de volgende suggesties binnen:

- De landbouw is vaak niet vertegenwoordigd
- Leveranciers van speeltoestellen (ROW/DPNL)
- Graag meer participatie vanuit de consumentenkant, bijvoorbeeld gezondheidsfondsen. Het is nu vaak wel primair overheid versus bedrijfsleven.
- De industrie.
- Mensen uit de Praktijk van de NVWA, om eens aan te geven wat ze zoal tegenkomen.

Echter er wordt ook meerdere keren aangegeven dat er al erg veel partijen om tafel zitten en dat dit (diepgaande) discussie moeilijk maakt. Een respondent geeft over het ROW/DHL aan dat iemand

die eenmaal is uitgenodigd automatisch op de lijst met genodigden blijft staan, en dat er wellicht een kritisch naar de genodigdenlijst gekeken kan worden.

3.3 Online overleggen

33 respondenten geven aan dit jaar te hebben deelgenomen aan één of meerdere online ROW-overleggen (fig. 12).

De meeste respondenten vinden de Webex-overleggen een goed alternatief nu fysiek bijeenkomen niet mogelijk is (fig. 13). Men is blij dat vergaderen zo mogelijk blijft. Aangegeven wordt dat het online lastiger vergaderen wordt naarmate de groepsgrootte toeneemt, dat een goede voorzitter extra belangrijk is bij online vergaderen en dat online vergaderen zich meer leent voor informeren dan discussiëren. Een fysieke bijeenkomst heeft de voorkeur van de vergadering wanneer dit weer mogelijk is in de toekomst. Meerdere respondenten geven aan dat de kwaliteit van de vergadering fysiek hoger is.

Respondenten geven de mogelijkheid om hun mening te uiten in de online overleggen een beduidend lagere score dan in de fysieke bijeenkomsten (fig. 14). 27% van de respondenten geeft nu een onvoldoende tegen 6% in de normale setting. Gedeeltelijk wijten zij dit aan technische problemen, die vooral bij het ROW/DHL op 8 oktober optraden. Veelgenoemde andere oorzaken zijn:

- Groter risico op door elkaar heen praten dan bij fysiek overleg
- Online overleggen is moeilijker als de groep groter wordt
- Extra belangrijk om vooraf alle informatie te delen
- Online vergaderen is minder geschikt voor lastige onderwerpen (compromissen of technische onderwerpen)
- De barrière om te discussiëren is groter

Naast de nadelen van online overleggen wordt ook benoemd dat de online overleggen meer gestructureerd verlopen dan een fysieke bijeenkomst en dat de chat een handige manier is om informatie in te brengen, mits de voorzitter dit ziet.

Tot slot is deelnemers gevraagd of zij opmerkingen of suggesties hebben over de online overleggen. Tips die binnenkwamen zijn:

- meer gebruikmaken van chat functie, bijvoorbeeld als er om meningen gevraagd wordt.
- achteraf in het verslag ook chatvragen beantwoorden die in de vergadering niet aan bod gekomen zijn.
- Zorgen voor een back-up als de internetverbinding wegvalt of Webex niet goed werkt
- Kritisch kijken naar aantal agendapunten, niet te veel want dan is er geen ruimte voor discussie.
- Alle relevante informatie vooraf aan deelnemers sturen.
- In kleinere groepen vergaderen
- Verder professionaliseren van het overleg, met hosting, moderator en voorzitter
- Alle deelnemers standaard op mute zetten

3.4 ROW-secretariaat

Het grootste deel van de respondenten geeft het ROW-secretariaat een voldoende tot ruim voldoende (fig. 15). Het gemiddeld rapportcijfer is 7,4. Kwalificaties die gegeven worden zijn: goed toegankelijk, snel, duidelijk, goede verslaglegging, voldoet aan verwachting, deskundig, alert, betrokken, enthousiast. Sommige respondenten geven aan niet veel contact te hebben met het secretariaat, of alleen via de verslaglegging van de vergaderingen. Verder wordt nog aangegeven dat op een aantal thema's al enige tijd geen vergaderingen georganiseerd zijn (ROW/DCL, plastics en verpakkingsmaterialen worden benoemd). Eén respondent geeft aan geen uitnodigingen voor de overleggen te ontvangen en één respondent zegt een belangrijk ROW gemist te hebben omdat het niet duidelijk aangekondigd is.

Over de informatievoorziening vanuit de ROW-dienstpostbus is men in het algemeen ook tevreden (fig 16). Informatie wordt snel doorgestuurd, voldoet aan de verwachtingen. Kanttekeningen die geplaatst worden zijn dat er al enkele jaren geen informatie meer gedeeld wordt van het ROW/DCL en dat informatie over wijzigingen in de warenwet zou frequenter mogen.

3.5 ROW-EU

43 respondenten maken gebruik van de diensten van het ROW-EU (fig. 17). Respondenten geven aan erg tevreden te zijn over het ROW-EU (fig. 18). Zij geven aan dat het prettig is op de hoogte te zijn van wat er besproken wordt en dat de toegang tot deze informatie zeer gewaardeerd wordt. Niet alle lidstaten doen dit. Verbeterpunten die ingebracht worden zijn:

- Bijlagen meesturen met de verslagen
- De verslagen zijn soms te veel gericht op procedure en te weinig op de inhoud van de kwestie.
- De mogelijkheid bieden om uit te zetten voor bepaalde thema's

Alle respondenten geven de kwaliteit van de informatievoorziening een voldoende (fig. 19). Men vindt de informatie nuttig, uitgebreid en goed. Een respondent geeft aan dat er in andere EU-landen geen vergelijkbaar secretariaat is dat op structurele manier zo transparant is over Europese overleggen. Een andere respondent zou willen dat LNV dit ook zou doen voor diervoeders. Ook hier nog een paar verbeterpunten:

- De stukken zijn niet altijd even duidelijk te lezen, het zou helpen als het in iets makkelijker te begrijpen taal geschreven zou worden.
- Verslagen kunnen handiger gestructureerd worden als de (chemische) stof in kwestie meer opvalt in de zin zodat je sneller door de documenten kunt scannen.
- Dat er standaard geen stukken meegestuurd worden maakt het lastig reageren naar afgevaardigde voor de vergadering.
- Beschikbaarheid van de agenda en eventuele inhoudelijke stukken is vooral afhankelijk van het secretariaat van de Europese Commissie. Dit zorgt voor een korte deadline om eventueel nog input aan te leveren.

3.6 Website

74 van de 102 respondenten (72%) maakt gebruik van de website. Het grootste deel van hen (74%) gebruikt de site maximaal eens per maand. 24% van de gebruikers bezoekt website twee tot drie keer per maand (fig. 21). De meest gebruikte onderdelen van de site zijn Algemene informatie (53%), Agenda's en verslagen ROW-NL (46%) en Agenda's en/of verslagen ROW-EU (37%) (fig. 18). Gebruikers geven de website gemiddeld een cijfer 7,3 (fig. 22). Commentaren of verbeterpunten zijn:

- Lastig zoeken
- Site is vaak niet of last-minute geüpdatet
- Overlap tussen de ROW-site en overheid.nl/documenten
- Deels verouderde informatie over de actieve ROW-vergaderingen en wetgeving
- De rss feeds werken niet meer

4. Samenvatting van de gezamenlijke vergadering van 23 februari 2021

Deelnemers: Steven van Hoogstraten (voorzitter), Nikki Emmerik (secretaris), Tjalda de Haas (secretaris), Boudewijn Breedveld (vz ROW/DEL), Anneke van Dijk (LTO), Frans Egberts (VNV), Yvonne Huijgen (NVWA), Jitske Janmaat (VWS), Richard van der Kruijk (COV), Dirk Meijer (vz ROW/DPNL), Barbara Niemans (NZV), Louis van Nieuwland (vz ROW/DHL en DPL), Theo Ockhuizen (vz ROW/DCL), Ilse Roosenbrand (CBL), Pascalle de Ruyter (LNV), Imkje Tiesinga (FNLI), Ana Viloria (VWS).

Op 23 maart 2021 zijn de resultaten van de enquête besproken in een gezamenlijke vergadering van het ROW/AO en de voorzitters van de deskundigenoverleggen.

Secretaris de Haas begon met een korte toelichting, waarbij ze liet weten dat het ROW-secretariaat blij is met de resultaten uit de enquête. Op alle bevroegde thema's kwamen goede beoordelingen. Ook zijn er een aantal bruikbare aanbevelingen gedaan waar het secretariaat mee aan de slag kan. Zij nodigt de vergadering uit om verdere toelichting en opmerkingen te geven.

De voorzitter heeft een paar thema's uit het rapport gehaald om te bespreken. Als eerste is gesproken over het in de enquête veelgenoemde gebrek aan deelname van consumentenorganisaties. De vergadering herkent dit beeld. Een probleem hierbij is dat de Consumentenbond op veel thema's de enige consumentenorganisatie is en zij hebben soms andere prioriteiten. Suggesties om dit te verbeteren zijn het uitnodigen van gezondheidsfondsen en patiëntenorganisaties. Van der Kruijk (VNV) vraagt zich af of het ROW-overleg zodanig ingevuld kan worden dat consumentenorganisaties, die de eigenlijke 'doelgroep' van Warenwetgeving vertegenwoordigen, de overleggen interessanter vinden en er juist bij willen zijn. Afsproken is dat de Consumentenbond op directieniveau aangeschreven wordt om hen nogmaals uit te nodigen en het belang van hun deelname te benadrukken. Deelnemers kunnen suggesties voor consumentenorganisaties die benaderd kunnen worden om deel te nemen naar het secretariaat sturen.

Het volgende thema dat de voorzitter ter tafel brengt is het ROW-EU. Via verslagen en agenda's in de mail en op de website worden geïnteresseerden hiervan op de hoogte gehouden. Is dit systeem goed, of is het nuttig dit tijdens het ROW/AO periodiek ook te bespreken? De vergadering is blij met de ROW-EU zoals deze nu is. De agenda's worden verspreid en men kan de betrokken beleidsmedewerker aanspreken om een punt mee te geven. Dit is te kort dag om in een overleg te vatten. Tiesinga (FNLI) geeft aan dat het haar nuttig lijkt als grote strategische onderwerpen die in Europa spreken wel voorbesproken worden, liefst met een beleidsnotitie van VWS. Ze geeft als voorbeeld Farm to Fork, waar veel voedselveiligheidsonderwerpen in zitten. VWS gaat kijken of hier een vergadering over belegd kan worden. Quaedvlieg (GroentenFruithuis) las in het Protocol dat via het ROW ook stukken van de Codex verspreid worden. Dit is in praktijk niet het geval, maar wellicht is het een idee om na de jaarvergadering van Codex een toelichting te geven in het ROW? Viloria (VWS) geeft aan dat alle stukken te vinden zijn op de Nederlandse Codex website. Het ROW-secretariaat zal een link naar deze site op de pagina van het ROW-EU plaatsen.

De voorzitter geeft aan dat het secretariaat goede kritieken krijgt in de enquête en vraagt de vergadering om tips of verzoeken richting het secretariaat. Ockhuizen (vz ROW/DGL) ziet dat een paar respondenten telkens een hele lage score toekennen en alle andere voldoende geven. De Haas geeft aan dat ze niet weet hoe dat komt omdat de enquête anoniem was.

Tot slot kunnen deelnemers reageren op het rapport. Breedveld (vz ROW/DEL) vraagt of het secretariaat aan het eind van elk jaar een bericht kan sturen aan alle ROW-overleggen met daarin de verwachtingen voor het komende jaar. Welke onderwerpen gaan er spelen, worden er vergaderingen belegd? Zo doe je aan verwachtingsmanagement. Ockhuizen (vz ROW/DGL) vult aan dat het goed is om te evalueren of alle overleggen nog 'fit for purpose' zijn. Zijn ze nog relevant, is het zinnig om overleggen te combineren zodat er wat vaker vergaderd kan worden? Geven ontwikkelingen en thema's aanleiding tot het starten van een nieuw deskundigenoverleg? Hierbij kan gedacht worden aan thema's als duurzaamheid, biotechnologie levensmiddelen en de

eiwittransitie. Quaedvlieg (Groentenfruihuis) sluit zich hierbij aan en doet een pleidooi voor de fysieke vergadering zodra dat weer mogelijk is. Van der Kruijk (COV) geeft aan dat ook gekeken kan worden naar de samenhang tussen de ROW-overleggen en andere overleggen over voedselveiligheid, zoals het NVWA voedselveiligheidsoverleg. Er is vaak sprake van overlap.

De Haas stelt voor om periodiek (jaarlijks of halfjaarlijks) per mail de leden van de deskundigenoverleggen te vragen of zij onderwerpen in zouden willen brengen in een ROW-vergadering. VWS is niet de enige partij die onderwerpen mag inbrengen, alle partijen kunnen dit doen volgens het protocol, maar hier wordt in de praktijk geen gebruik van gemaakt. Zo kunnen de 'slapende' overleggen wellicht weer wat actiever worden.

Een volledig verslag van het gesprek is rondgestuurd aan de deelnemers en terug te vinden op www.row-minvws.nl.

5. Conclusies en aanbevelingen

5.1 Algemeen

Een overgrote meerderheid (97%) vindt dat het Regulier Overleg Warenwet meerwaarde heeft. Over het algemeen is men tevreden over het functioneren van het ROW, en geeft dan ook een gemiddeld rapportcijfer van 7,4. Dit is iets hoger dan vier jaar geleden (7,0). Wel worden de belangrijkste punten uit de vorige evaluatie ook deze keer veel genoemd:

- Meer aanwezigheid/inbreng consumentenorganisaties en andere ministeries gewenst
- Een aantal deelnemers zou graag vaker bij elkaar komen (hogere vergaderfrequentie)

Het secretariaat zal in samenwerking met de voorzitters kijken hoe op deze punten een structurele verbetering gerealiseerd kan worden. In elk geval wordt de Consumentenbureau benaderd op directieniveau. Ook wordt een inventarisatie gedaan van andere consumentenorganisaties die uitgenodigd kunnen worden. Hierbij worden patiëntenorganisaties en gezondheidsfondsen meegenomen.

In de vergadering zijn een aantal punten genoemd om tot een hogere vergaderfrequentie voor de deskundigenoverleggen te komen. Deze zal het secretariaat onderzoeken:

- Het combineren van overleggen zodat een breder overleg ontstaat dat meer onderwerpen kan behandelen.
- Inventariseren of nieuwe ontwikkelingen vragen om het oprichten van nieuwe deskundigenoverleggen.
- Periodiek (jaarlijks of halfjaarlijks) uitvragen of deelnemers onderwerpen in willen brengen.
- Periodiek (jaarlijks) deelnemers informeren over de stand van zaken van de onderwerpen van het betreffende overleg en aangeven wanneer vergaderingen er op de planning staan.

5.2 ROW-vergaderingen

Men is tevreden over de ROW-vergaderingen. Sommige overleggen worden qua deelnemersaantal zo groot dat het moeilijker wordt tot onder de oppervlakte van een onderwerp door te dringen. Dit is een punt van aandacht voor het secretariaat en de voorzitters. Daarnaast is het belangrijk dat het secretariaat en de voorzitters erop letten dat alle vragen van deelnemers beantwoordt worden.

De inbreng van VWS wordt ook gewaardeerd. Aandachtspunt is om onderwerpen vaker vroeger in het besluitvormingsproces in het ROW te bespreken, zodat het niet alleen bij informeren blijft en de deelnemers input kunnen leveren.

De vraag om frequenter te overleggen komt vaak terug. Vooral voor het ROW/DCL, dat inderdaad al sinds 2016 niet meer actief is, en waar wel behoefte aan is vanuit verschillende partijen. Niet alle deelnemers lijken ervan op de hoogte te zijn dat zij zelf een overleg kunnen aanvragen of een onderwerp agenderen. Het secretariaat zal kijken hoe zij het protocol eens opnieuw onder de aandacht kan brengen. In de vergadering bleek dat men het protocol nog wel juist vindt. Het hoeft niet te worden aangepast. Daarnaast wordt er voor de zomer nog een ROW/DCL vergadering ingepland.

Wat betreft de samenstelling van de overleggen wordt meer inbreng vanuit de consumenten/ngo kant gevraagd. Ook worden er suggesties gedaan voor overige nieuwe deelnemers. Tegelijkertijd worden sommige vergaderingen erg groot. Enige voorzichtigheid is hier dus geboden. Sommige respondenten gaven aan dat soms individuele bedrijven deelnemen. Dit is niet toegestaan volgens het protocol, wel kan een vertegenwoordiger van een partij een externe deskundige meenemen naar een vergadering. Door duidelijker aan te geven namens welke partij deelnemers in de vergadering zitten kan verwarring hierover voorkomen worden.

Tot slot bleek in de vergadering dat er een overlap bestaat tussen het ROW en andere voedselveiligheidsoverleggen. Het ROW-secretariaat zal met VWS bekijken of hier meer afstemming kan plaatsvinden. Enige overlap tussen verschillende gremia zal waarschijnlijk niet te voorkomen zijn.

5.3 Online overleggen

Na wat opstartproblemen, vooral bij het ROW/DHL blijken de online overleggen een goede manier om toch te kunnen blijven vergaderen tijdens de Covid-19 pandemie. Wel maakt online overleggen een goede discussie moeilijker. Het is daarom van belang om zodra het weer kan terug over te stappen op fysieke bijeenkomsten, vooral bij lastige onderwerpen of grote deelnemersaantallen. Wel zijn er al een aantal 'lessons learned' waardoor de overleggen steeds beter verlopen. Ook worden via de enquête een aantal nuttige suggesties gedaan waarmee het ROW-secretariaat aan de slag kan om de kwaliteit van de online overleggen te vergroten. In de vergadering is benadrukt dat de deelnemers liefst zodra het weer mogelijk is terug willen naar de fysieke vergadering. Hier zal het secretariaat rekening mee houden.

5.4 ROW-secretariaat

Het functioneren van het ROW-secretariaat wordt met een 7,4 goed gewaardeerd.

5.5 ROW-EU

Het ROW-EU wordt hoog gewaardeerd. Het lijkt ook een vrij unieke service te zijn, zo blijkt uit verschillende reacties. Er kan nog wel eens kritisch gekeken worden naar de leesbaarheid van de verslagen (meer structuur, begrijpelijke taal en letten op overmatig gebruik van afkortingen). Er wordt gevraagd om stukken mee te sturen met de agenda's, dit is echter niet mogelijk omdat dit geen stukken van VWS, maar van de Europese Commissie zijn. Deze zijn niet openbaar. In de vergadering bleek dat de deelnemers tevreden zijn met het ROW-EU zoals het is. Wel zouden ze graag zien dat over grotere thema's zoals Farm to Fork, in een aparte ROW-vergadering geagendeerd worden zodat het veld hierover van mening kan wisselen met VWS en punten meegeven. Hier gaan het secretariaat en VWS naar kijken. Per onderwerp kan gekeken worden in welk ROW-overleg dit het beste past. Daarnaast zal het secretariaat een link op de website plaatsen naar de Nederlandse site met Codex-verslagen.

5.6 website

72% van de respondenten gebruikt de website. Het rapportcijfer voor de site is een 7,3. Van de overige 28% van de deelnemers is niet iedereen op de hoogte van het bestaan van de site. Het secretariaat zal de site de komende tijd weer onder de aandacht brengen. Ook wordt er een plan opgesteld om de inhoud up to date te maken en te houden en de rss feed weer werkend te krijgen. Dit wordt gecombineerd met het project om de site technisch te verbeteren en toegankelijk te maken dat momenteel loopt.

Bijlagen

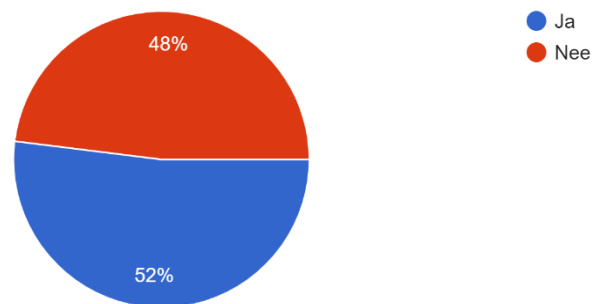
Bijlage I. Figuren enquête	14
Bijlage II. Protocol voor het Regulier Overleg Warenwet	23
Bijlage III Overzicht voorzitters ROW 1997-2021	27

Bijlage I. Figuren enquête

Figuur 1

Heeft u in de periode van 2016 t/m 2019 één of meerdere ROW-vergaderingen bijgewoond?

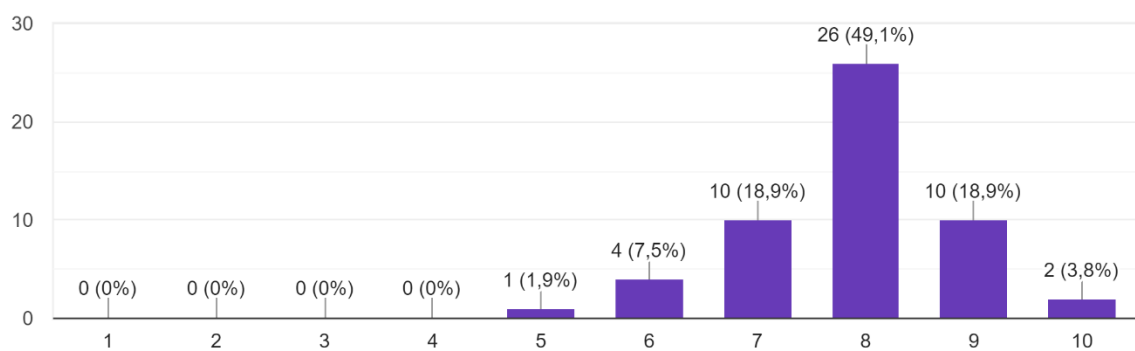
102 antwoorden

Figuur 2

Wat is uw mening over de sfeer tijdens de vergaderingen?

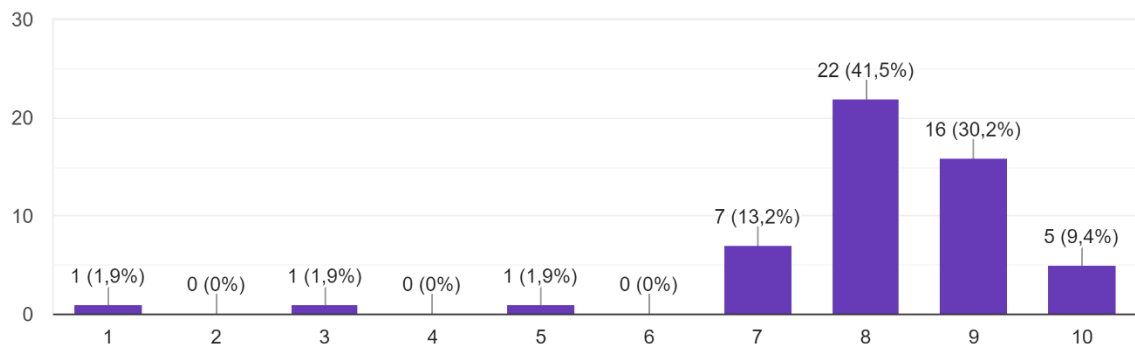
53 antwoorden

Figuur 3

Wat vindt u van de mogelijkheid om uw mening te geven tijdens een ROW-overleg?

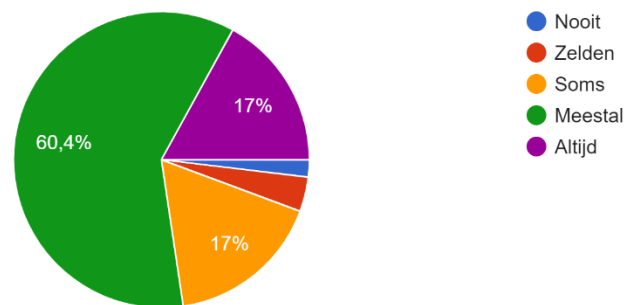
53 antwoorden

Figuur 4

Ontvangt u terugkoppeling over uw mening of opmerking? Dit kan tijdens de vergadering gebeuren, in het verslag of op andere wijze.

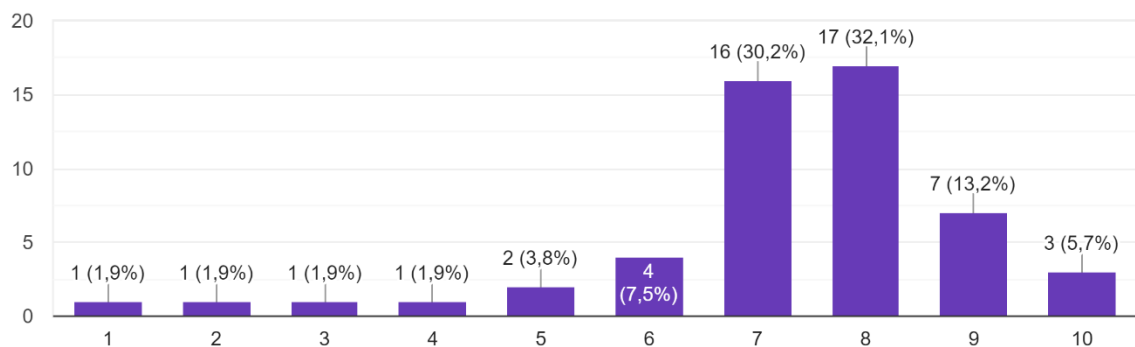
53 antwoorden

Figuur 5

Wat vindt u van de (wijze van) terugkoppeling van uw inbreng tijdens de vergadering?

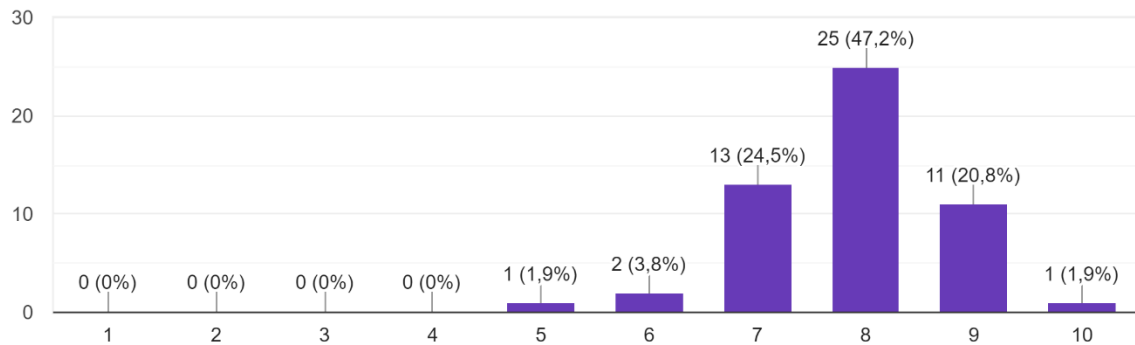
53 antwoorden

Figuur 6

Wat vindt u van de onderwerpen die besproken worden tijdens de ROW-vergaderingen?

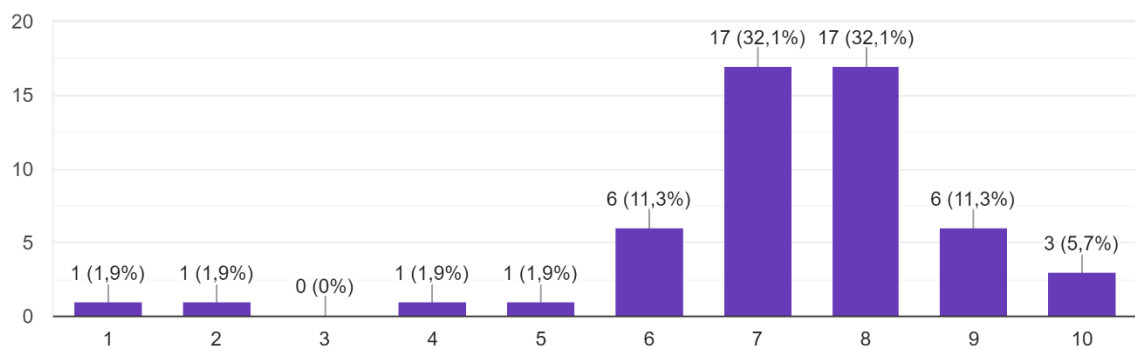
53 antwoorden

Figuur 7

Wat is uw mening over de inbreng van de vertegenwoordiging van het ministerie van VWS?

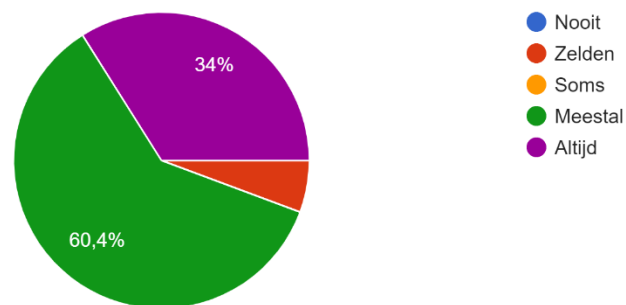
53 antwoorden

Figuur 8

Ontvangt u de agenda en stukken voor de overleggen op tijd (14 dagen vóór het overleg)?

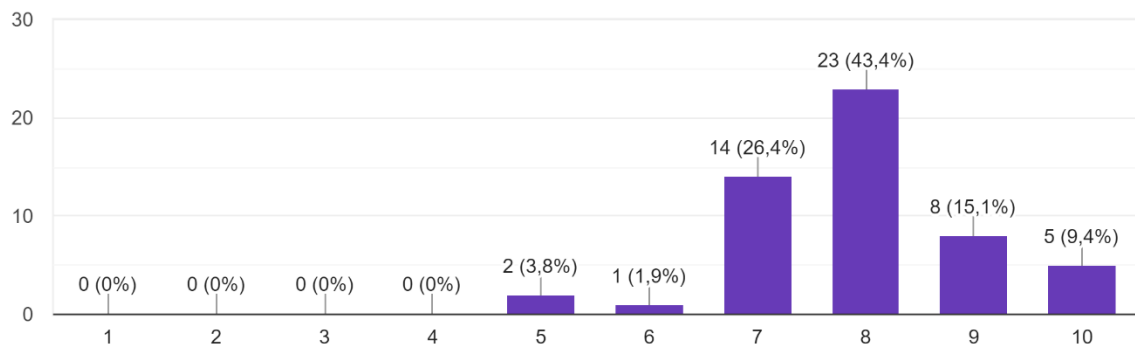
53 antwoorden

Figuur 9

Wat vindt u van de agenda en vergaderstukken die worden rondgestuurd?

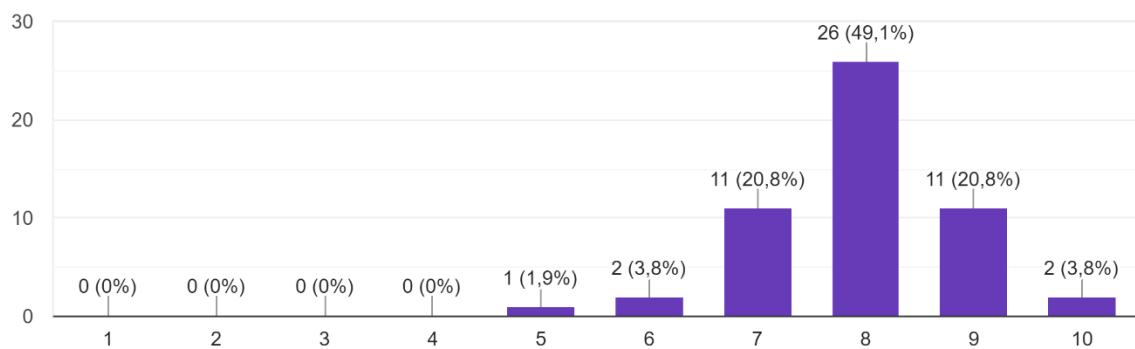
53 antwoorden

Figuur 10

Wat is uw mening over de verslaglegging van de overleggen (duidelijkheid, detailniveau etc.)?

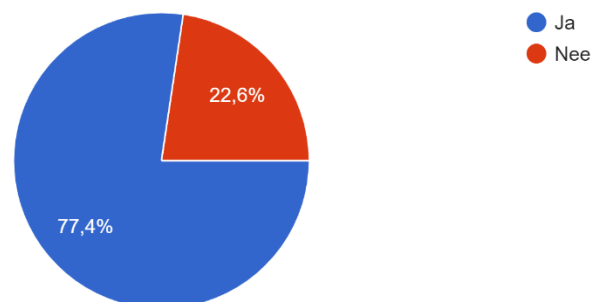
53 antwoorden

Figuur 11

Vindt u de balans tussen de vertegenwoordigingen van de overheid, het bedrijfsleven en consumentenorganisaties in orde?

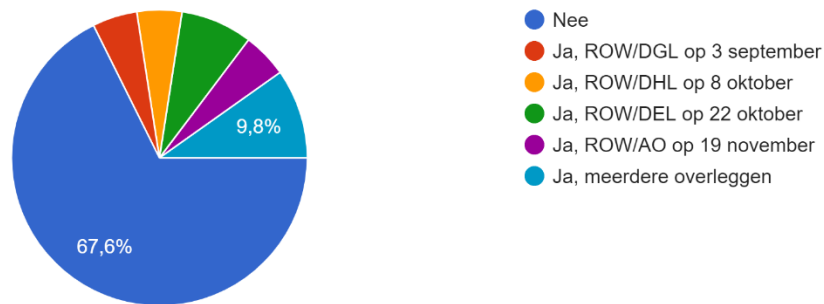
53 antwoorden

Figuur 12

Heeft u dit jaar deelgenomen aan een online ROW-overleg?

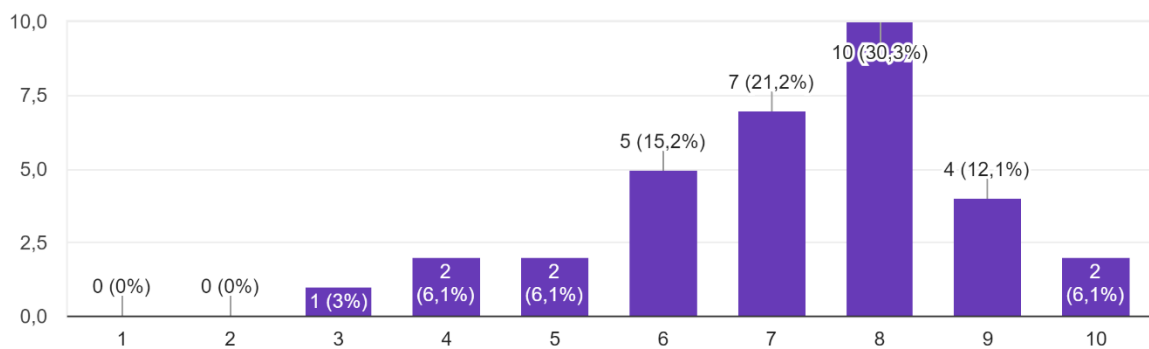
102 antwoorden

Figuur 13

Wat is uw mening over de online Webex-overleggen als alternatief voor de fysieke bijeenkomsten?

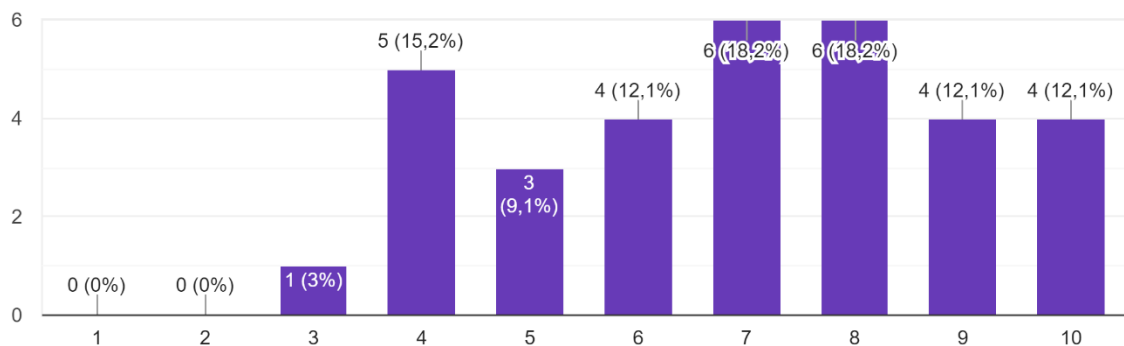
33 antwoorden

Figuur 14

Kunt u uw mening goed geven tijdens een Webex-overleg (vergeleken met een regulier overleg)?

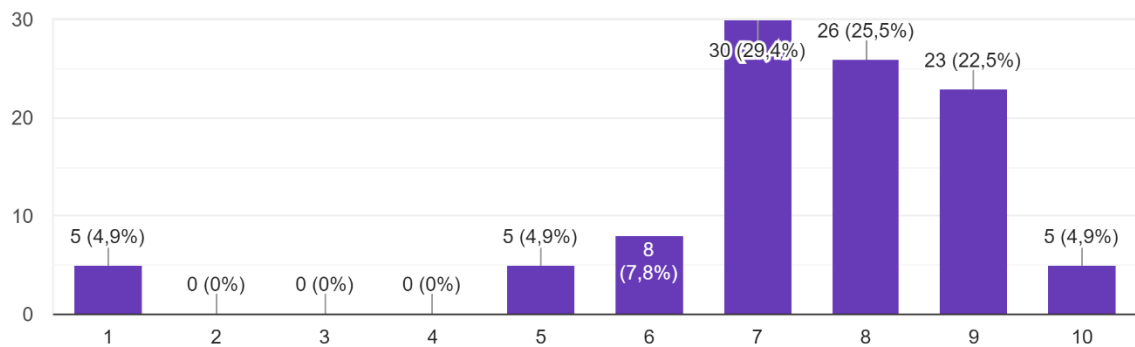
33 antwoorden

Figuur 15

Wat is uw mening over het ROW-secretariaat in het algemeen?

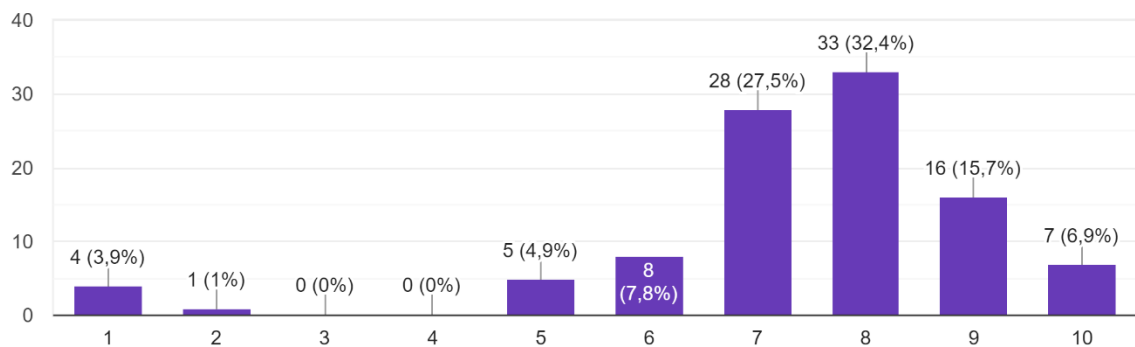
102 antwoorden

Figuur 16

Wat vindt u van de kwaliteit van de informatievoorziening via de Nederlandse ROW-dienstpostbus (met o.a. de agenda's en verslagen van de ROW-ov... en informatie over wijzigingen in de Warenwet)?

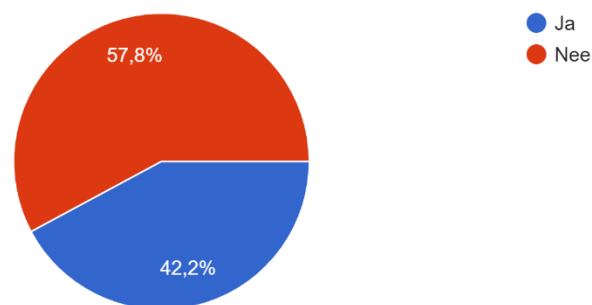
102 antwoorden

Figuur 17

Maakt u gebruik van de diensten van het ROW-EU?

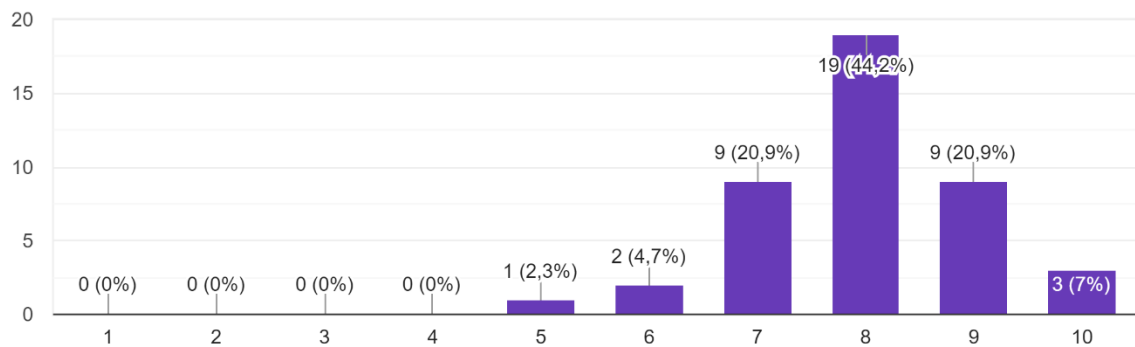
102 antwoorden

Figuur 18

Bent u in het algemeen tevreden over het ROW-EU?

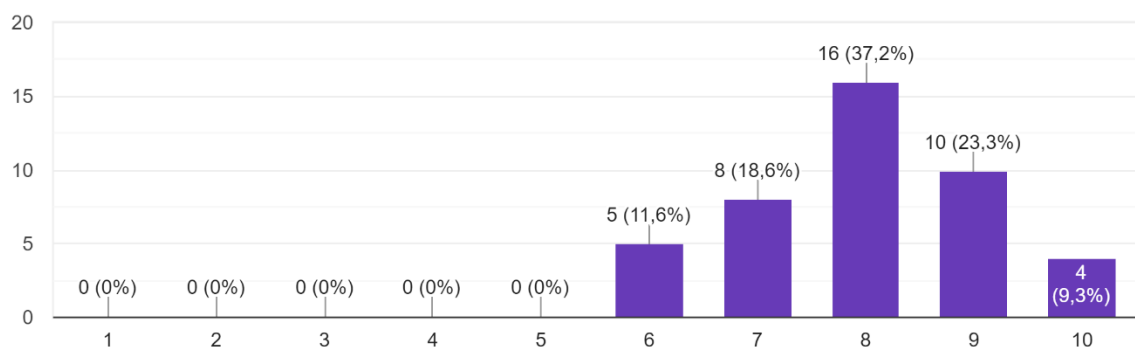
43 antwoorden

Figuur 19

Wat vindt u van de kwaliteit van de informatievoorziening vanuit de ROW-EU dienstpostbus?

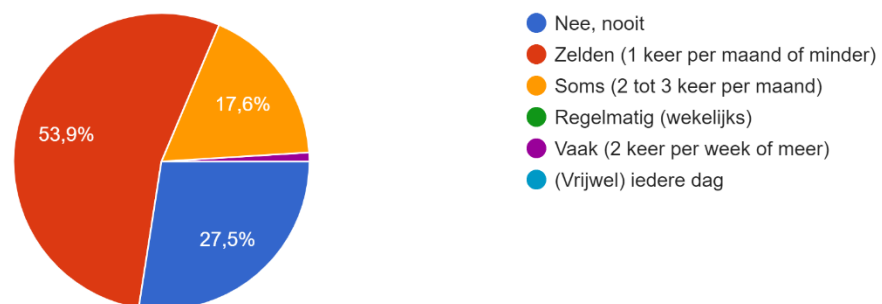
43 antwoorden

Figuur 20

Bezoekt u de ROW-website www.row-minvws.nl wel eens?

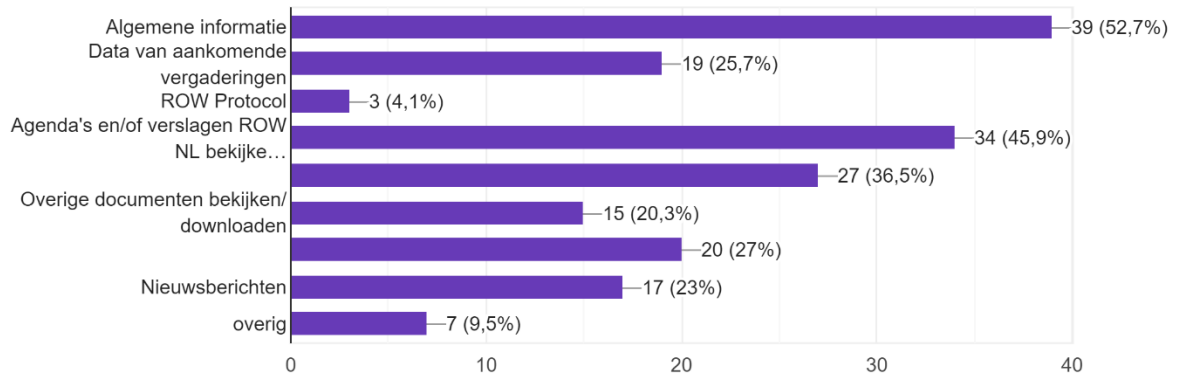
102 antwoorden

Figuur 21

Welke onderdelen van de ROW-website gebruikt u?

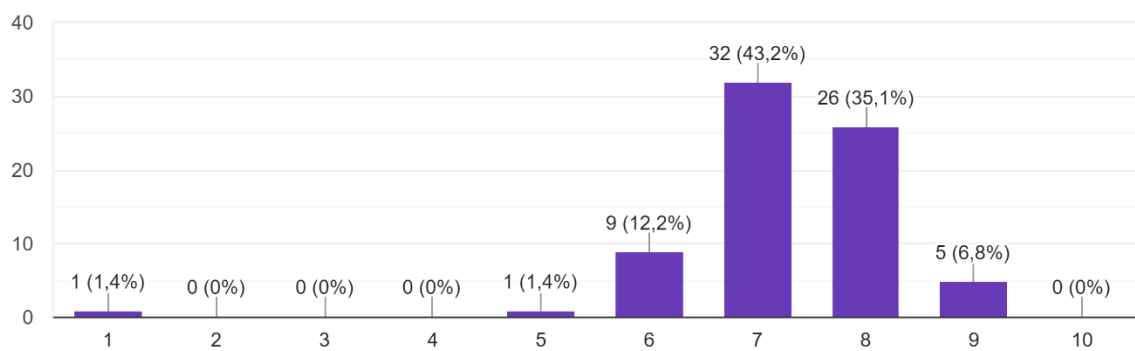
74 antwoorden

Figuur 22

Welk cijfer zou u de ROW-website geven?

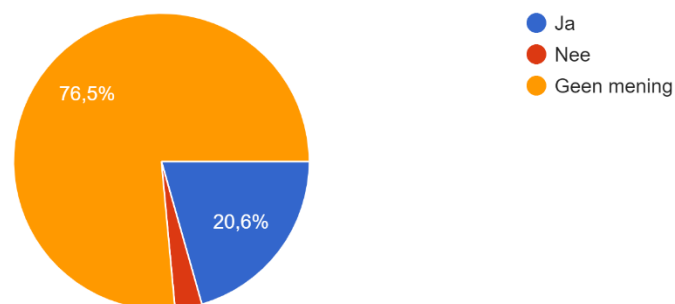
74 antwoorden

Figuur 23

Bent u van mening dat het Protocol (te vinden op www.row-minvws.nl) nog volstaat?

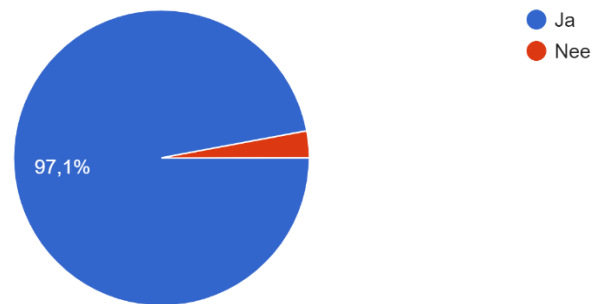
102 antwoorden

Figuur 24

Heeft het ROW naar uw mening meerwaarde?

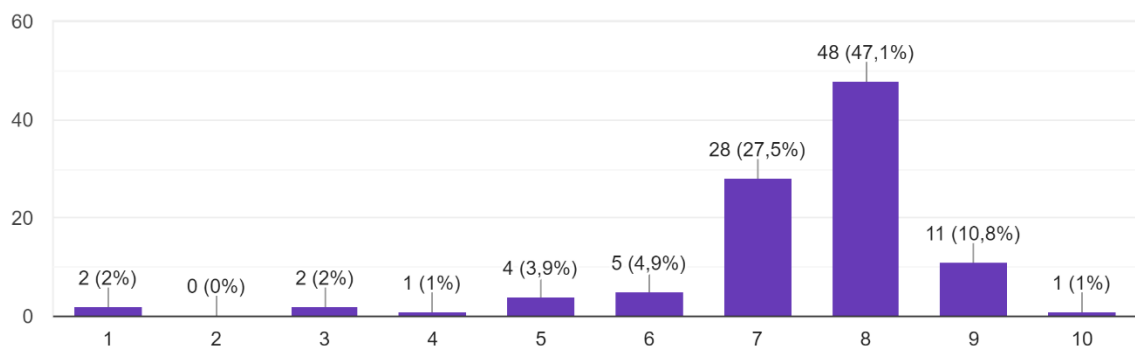
102 antwoorden

Figuur 25

Kunt u het ROW een algemeen rapportcijfer geven?

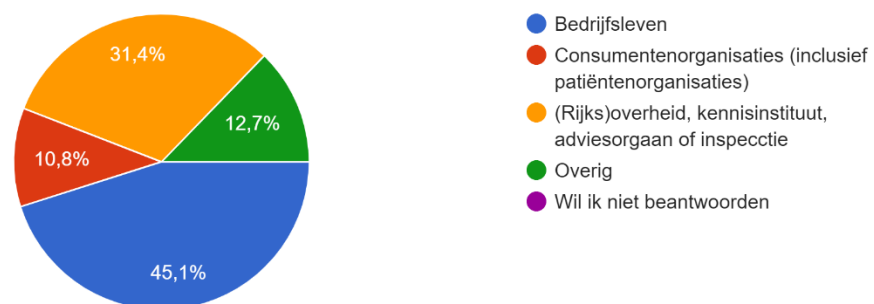
102 antwoorden

Figuur 26

Als laatste zouden we graag willen weten welk type organisatie u vertegenwoordigt.

102 antwoorden

PROTOCOL voor het Regulier Overleg Warenwet

STAATSCOURANT 19 december 1996 en laatstelijk gewijzigd 21 november 2014

De Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,

Handelende in overeenstemming met de Ministers van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, en van Economische Zaken;

Overwegende dat de Adviescommissie Warenwet met ingang van 1 januari 1997 wordt opgeheven;

Overwegende dat het gewenst is vanaf dat tijdstip een regulier overleg in te stellen tussen de overheid en het maatschappelijk veld dat betrokken is bij de toepassing van de Warenwet;

Overwegende dat de overheid rekening wenst te houden met de standpunten die worden ingebracht in dat overleg;

Overwegende dat de Adviescommissie Warenwet op 3 december 1996 heeft ingestemd met de uitgangspunten voor de gang van zaken van dat overleg, en die wenst vast te leggen in een protocol;

Overwegende dat het gewenst kan zijn ook voor andere onderwerpen in de sfeer van gezondheidsbeleid en consumentenbescherming in de nabije toekomst een vergelijkbaar overleg in te stellen;

MAAKT BEKEND:

Artikel 1

1. In dit protocol wordt verstaan onder ROW: Regulier Overleg Warenwet.
2. Dit protocol legt de gang van zaken vast van het regulier overleg over aangelegenheden betreffende waren (levensmiddelen en niet-levensmiddelen) tussen de overheid en het betrokken maatschappelijk veld.
3. Het ROW is een raadpleging van het publiek, bedoeld in artikel 9 van verordening (EG) 178/2002.

Artikel 2

1. In het ROW worden besproken:
 - a. concept-regelgeving van de Europese Unie die verband houdt met levensmiddelen en niet-levensmiddelen;
 - b. voorgenomen regelgeving in het kader van de Warenwet;
 - c. andere beleidsvoornemens inzake de toepassing van de Warenwet; en
 - d. andere door een deelnemer aan het ROW op te brengen punten.

2. In de toelichting bij regelgeving krachtens de Warenwet zal:
 - a. voor zover van toepassing een passage worden opgenomen dat het voorstel voor de regelgeving aan het ROW is voorgelegd en het resultaat van die consultatie beknopt worden vermeld;
 - b. een beleidskeuze die op een belangrijk punt afwijkt van de opvatting van andere deelnemers aan het ROW, worden gemotiveerd.

Artikel 3

1. Aan het ROW nemen deel vertegenwoordigers van:
 - a. organisaties van ondernemers (industrie, handel, primaire productie en ambacht);
 - b. organisaties van consumenten;
 - c. de Ministeries van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, van Economische Zaken en van Sociale Zaken en Werkgelegenheid;
 - d. de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit.
2. Een vertegenwoordiger, bedoeld in het eerste lid, kan zich tijdens het ROW desgewenst laten bijstaan door externe deskundigen.

Artikel 4

1. VWS bevordert in overleg met het ROW een evenwichtige samenstelling van dat overleg. VWS slaat daarbij acht op representativiteit, landelijk functioneren, specificiteit in taakstelling, en continuïteit in deelname aan het overleg.
2. Organisaties die wensen deel te nemen aan het ROW kunnen zich aanmelden bij het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, Directie Voeding, Gezondheidsbescherming en Preventie, ter attentie van het Secretariaat Regulier Overleg Warenwet, postbus 20350, 2500 EJ Den Haag.

Artikel 5

Er zijn twee vormen van overleg:

- a. een algemeen overleg over de hoofdlijnen van het beleid en de voorgenomen regelgeving;
- b. deskundigen-overleg over specifieke of meer technische regelgeving en beleidsvragen.

Artikel 6

Een overleg, bedoeld in artikel 5, wordt bijeengeroepen indien een der deelnemers daarom vraagt, met dien verstande dat het algemeen overleg in principe eenmaal per kwartaal plaatsvindt.

Artikel 7

De organisaties, bedoeld in artikel 3, eerste lid, onder a en b:

- a. wijzen gezamenlijk de voorzitter aan van het algemene overleg, en de voorzitters van ieder deskundigen-overleg, steeds voor een periode van drie jaar; en
- b. wijzen contactpersonen aan die betrokken kunnen worden bij de voorbereiding van een overleg.

Artikel 8

WWS stelt ten behoeve van het ROW een onafhankelijk secretariaat ter beschikking. Dit secretariaat is verantwoordelijk voor:

- a. het voorbereiden, uitschrijven en schriftelijk samenvatten van een overleg;
- b. het zenden van vergaderstukken aan de deelnemers aan het ROW en, op verzoek, aan belanghebbende derden;
- c. het op verzoek van de overheid organiseren van een hoorzitting over een onderwerp, bedoeld in artikel 2;
- d. het informeren van de deelnemers aan het ROW over relevante Europese Unie- en nationale aangelegenheden, die verband houden met artikel 2;
- e. het verspreiden van de verslaglegging van vergaderingen in het kader van de Europese Unie en de Codex over onderwerpen die verband houden met de levensmiddelenwetgeving;
- f. het voorbereiden van de onder e. bedoelde vergaderingen, waaronder begrepen het vooraf verschaffen van informatie aan de deelnemers aan het ROW over deze vergaderingen en het zo nodig overleggen met de deelnemers;
- g. het adviseren van de verantwoordelijke beleidsmedewerkers over de resultaten van de onder f. bedoelde werkzaamheden;
- h. het opzetten, bijhouden en toegankelijk houden van een archief met betrekking tot de in de onder e. bedoelde vergaderingen besproken onderwerpen;
- i. het bijhouden van en zo nodig adviseren van de verantwoordelijke beleidsmedewerkers over notificaties in het kader van de Europese Unie en de Wereldhandelsorganisatie voor zover deze betrekking hebben op levensmiddelen;
- j. het organiseren van voorlichtingsbijeenkomsten of op andere wijze geven van voorlichting over nieuwe voor Nederland geldende levensmiddelenwetgeving waarvoor de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport verantwoordelijk is.

Artikel 9

Het ROW wordt bij voorkeur gehouden op het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

Artikel 10

De deelnemers aan het ROW evalueren iedere vier jaar de gang van zaken van het overleg.

Artikel 11

Dit protocol wordt van kracht met ingang van 1 januari 1997.

Artikel 12

Dit protocol wordt aangehaald als: Protocol voor het Regulier Overleg Warenwet.

Dit protocol zal in de Staatscourant worden geplaatst.

De Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,

Erica Terpstra

Bijlage III Overzicht voorzitters ROW 1997-2021

OVERLEG	VOORZITTER	PERIODE
AO	Mw K. Eisses-Timmerman	01-01-1997 tot 01-06-1998
	Hr J.S. Huys	01-06-1998 tot 01-01-2009
	Mw drs. J.C. Witteveen-Hevinga	01-01-2009 tot 26-10-2017
	Hr mr. S. van Hoogstraten	26-10-2017 tot heden
D-882	Hr drs. D.H. Meijer	01-01-2012 tot 01-01-2015
	Hr ir. B. Breedveld	01-01-2015 tot heden
DBL	Hr drs. B.A. de Vet	01-01-2000 tot 01-01-2002
	Hr ir. R. Top	01-01-2002 tot 01-01-2015
	<i>Eén van de ROW-voorzitters</i>	
DCL	Hr ing. J.A. Raaijmakers	01-12-2009 tot heden
DEL	Hr drs. E. Veen	01-01-1997 tot 01-11-2002
	Hr mr. G.J. Schipper	01-11-2002 tot 01-01-2013
	Hr drs. D.H. Meijer	01-01-2013 tot 01-01-2015
	Hr ir. B. Breedveld	01-01-2015 tot heden
DGL	Hr dr. Th. Ockhuizen	01-01-2000 tot heden
	DGL (kruiden) <i>Hr mr. ing. G.J.B. Koenen</i> <i>Eén van de ROW-voorzitters</i>	01-01-2009 tot 01-01-2015 01-01-2015 tot heden
DNL (opgeheven)	Hr dr.mr. J.J.C. Kabel	01-01-1997 tot 01-01-1999
	Hr drs. B.A. de Vet	01-01-1999 tot 01-01-2000
DPL DPL (residuen)	Hr drs. E. Veen	01-01-1997 tot 01-11-2002
	Hr ing. F.G.B. Welten	01-11-2002 tot 01-01-2007
	Hr ir. R. Top	01-01-2007 tot 01-01-2015
	Hr ir. L. van Nieuwland	01-01-2015 tot heden
	<i>Hr drs. J.W. Dornseiffen</i>	01-10-2008 tot 01-01-2015

	<i>Eén van de ROW-voorzitters</i>	01-01-2015 tot heden
DHL	Hr dr. R.F. van der Heide Hr dr. P.J. Anema Hr ing. F.G.B. Welten Hr drs. D.H. Meijer <i>Hr ir. L. van Nieuwland</i>	01-01-1997 tot 01-09-1998 01-09-1998 tot 01-01-2007 01-01-2007 tot 01-01-2012 01-01-2012 tot 01-01-2015 01-01-2015 tot heden
DPNL	Hr G.G.M. van Wesemael Hr drs. D.H. Meijer	01-01-1997 tot 01-11-2016 01-11-2016 tot heden

- AO** : Algemeen Overleg
- D-882** : Deskundigenoverleg herziening Verordening 882/2004
- DBL** : Deskundigenoverleg Biotechnologie Levensmiddelen
- DCL** : Deskundigenoverleg Contactmaterialen Levensmiddelen
- DEL** : Deskundigenoverleg Etikettering Levensmiddelen
- DGL** : Deskundigenoverleg Gezondheidsbevorderende Levensmiddelen
- DHL** : Deskundigenoverleg Hygiëne Levensmiddelen
- DNL** : Deskundigenoverleg Nieuwe Levensmiddelen
- DPL** : Deskundigenoverleg Productwetgeving Levensmiddelen
- DPNL** : Deskundigenoverleg Productwetgeving Niet-Levensmiddelen